

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 67.

Femte Sæssion.

26de Møde.

Lovdagen den 12te November.

(Forts.)

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg troer ogsaa i denne Sag allerede paa nærværende Trin at maatte tage Ordet for at gjøre Thinget og isærdeles den ærede Forslagsstiller opmærksom paa, at han uden Tvivl ikke nøiagtig har været bekendt med den nærværende Tilstand af Skolelærerhjælpekasserne, siden flere af de Forslag, han har gjort, allerede have deres tilstrækkelige Hjemmel i den nugældende Lovgivning. Det synes, som om den ærede Forslagsstiller blot har tænkt paa de Rescripter, som i 1817 udkom i Anledning af Hjælpekasser, navnlig under 1ste August; men Hjælpekassernes Indtægtskilder og Udgiftsbyrder ere væsentligt forandrede ved en senere Placat af 20 Marts 1843, navnlig er den Begrændsning, som ved Skoleanordningen af 29de Juli 1814 og ved Rescriptet af 1ste August 1817 var sat paa Skolelærernes Bidrag, aldeles ophævet, og deres Indtægter ere blevne betydelig større; ligeledes er det Bidrag, der skal gives af Skolekassen, blevet forøget ved samme Anordning; og Resultatet af det Forslag han gjør om, hvad der skal gives af Communerne vilde være, at Communerne kom til at give mindre, end de for Tiden give, uagtet det aabenbart har den modsatte Hensigt. Beløbet af den nuværende Indtægt, som Skolelærerhjælpekasserne have af Skolekassernes Bidrag, er 7,761 Rbd., skulde de derimod udrede det Halve mod Skolelærerne, saa vilde de, som Forholdene for Diebliffet ere, komme til at yde Bærdien af 1,317½ Tdr. Byg og altsaa behøves der særdeles høie Priser, for at den

Udgift, som er foreslaaet, kan svare til det, som for Tiden ydes. Jeg maa dernæst gjøre opmærksom paa, at Hjælpekassernes Midler i den senere Tid ere blevne meget betydeligt forøgede, ligesom ogsaa deres Virksomhed er bleven udvidet. Hjælpekasserne har for Tiden en Capitalformue af 293,000 Rbd., deres Formue er bleven betydelig forøget i den senere Tid derved, at Beholdningen af de saakaldte forrige Tabelkasser ifølge Placat af 20de Marts 1843 overaalt er gaaet over i Skolelærerhjælpekasserne, men endnu mere derved, at efter senere Lov den saakaldte geistlige og verdslige Hjælpekasse i Jylland er ophævet og denne Kasses Beholdning er bleven deelt i 2 Dele, hvoraf Skolelærerhjælpekasserne i Jylland have faaet den ene, hvilket har foranlediget en Forøgelse af 46000 Rbd. Jeg troer virkelig, at naar man vil gjøre sig bekendt med Hjælpekassernes Midler og deres Anvendelse, saa vil man finde, at de bidrage betydeligt til Pensioneringen af Skolelærere og Skolelærerenker. Derimod foreslaaer den ærede Forslagsstiller en Udvidelse med Hensyn til Børnene, som jeg troer det vilde være meget betænkelig at gaae ind paa. Saa gavnligt det end kunde være, at man havde Midler til at forsyge Skolelæreres efterladte Børn, som vare svage eller vansøre, og saa efter at de vare komne ud over 15 Aars Alderen, saa vilde det vistnok være betænkelig at give Hjælpekasserne en saadan Bestemmelse; thi naar en Indretning har indskrænkede Indtægter og betydelige Udgifter, saa er det ikke ønskeligt, at dens Forpligtelser udvides. Det er disse Bemærkninger, jeg foreløbigen har villet gjøre, for at henlede Opmærksomheden paa denne Gjenstand; det forekommer mig virkelig, at der vilde være Grund til at nedfætte et